

18 januari t/m 1 februari
ACTIE KERKBALANS

Deelnemen aan visie en missie van Christus

De jaarlijkse fondsenwerving van de kerken met de Actie Kerkbalans vraagt om een rechtvaardiging: waarom is het nodig om kerken in stand te houden met het bijdragen van geld? Jullie, lopers, zullen vast her en door te horen krijgen dat je van de kerk alleen maar iemand ziet, als ze geld nodig hebben. Want kerk en geld, dat zijn twee grootheden die een haat-liefdeverhouding met elkaar hebben, waarbij vragen om geld in spanning lijkt te staan met onbaatzuchtige hulp en aandacht.

Lang voordat de eerste christelijke kerk ooit gebouwd is, werden geloofsgemeenschappen van Jezus Christus al gesteund door geldelijke bijdragen. Jezus van Nazareth reisde met zijn leerlingen het land rond, bij Hem is het begonnen dat er geldschietters waren, die geraakt door zijn boodschap of genezen door zijn liefdekracht zijn missie en visie ondersteunden met financiële steun.

De evangelist Lukas noemt een drietal vrouwen bij name, die een deel was van een grotere groep mensen, die met Jezus meeliepen. Die vrouwen zijn Maria van Magdála, Johanna, echtgenoot van de minister van financiën van de koning van het Joodse land, en ene mevrouw Susanna. Uit eigen middelen zorgden zij voor het reisgezelschap van Jezus, schrijft Lukas nadrukkelijk (Lukas 8:3).

Dat betekent dat zij de boodschappen voor de maaltijden betaalden en de logies van de mensen, die 's nachts ergens onderdak moesten hebben. Mijn ondervinding is dat een reisdag voor twee personen minstens € 100 is. Dat kun je niet zomaar terug projecteren, maar er wil mee gezegd zijn, dat het onderhouden van een reisgezelschap relatief duur was.

Deze vrouwen zetten zich in voor Jezus als een antwoord op wat zij van Hem ontvangen hadden. Dat is bevrijding en genezing, aandacht en liefde. De ontmoeting met Jezus maakte het leven van deze mensen totaal anders. Jezus heeft deze vrouwen laten merken hoe waardevol zij waren als mens. Dat was zijn boodschap, die Hij als vertegenwoordiger van God rondom verkondigde. Het Koninkrijk van de God van de liefde en genade is komende. Jezus' visie en missie was om alle mensen die Hij maar bereiken kon de barmhartigheid van God op het hart te binden. Deze visie en missie ondersteunden deze vrouwen die daarvoor de middelen hadden. Jezus hoefde blijkbaar niet om hun geld te vragen, zij besteedden het vrijwillig aan zijn zaak. Jezus wees hun geld niet af, Hij voelde zich niet te heilig voor dat goedje dat stinken kon. Jezus gebruikte deze middelen, opdat zijn reisgenoten niet oncomfortabel op een houtje moesten bijten en onder een open hemel moesten slapen. De leerlingen konden voor een aantal dagen of weken niet voor inkomsten zorgen.

Hun familie thuis moest blijkbaar tijdelijk voor zichzelf zorgen of die konden misschien een paar weken overbruggen met voorradig proviand of spaargeld. De financiële bijdrage nota bene van enkele vermogende vrouwen werd gebruikt als middel voor de komst van het Koninkrijk.

Later, nadat Jezus is gestorven en opgewekt en nadat de Heilige Geest is uitgestort op de leerlingen en apostelen in Jeruzalem, ontstaat daar de eerste gemeente, de moedergemeente van waaruit alle andere gemeentes van Christus zijn ontstaan, niet alleen Joodse Jezusgelovige gemeentes, maar ook heidenen komen tot geloof in Jezus en organiseren zich in een geloofsgemeenschap. Aanvankelijk is dat bij mensen thuis maar bij het groeien van de gemeenschappen hebben zij samenkomstruimtes nodig, zoals de Joden hun synagogen hadden. De apostel Paulus ziet zijn roeping vooral in het verkondigen van het evangelie aan de heidenen. Na verloop van tijd, als Paulus in Griekenland in de stad Korinthe verblijft, rijpt bij hem het plan om geld in te zamelen bij de gemeentes in Griekenland en Macedonië, die hij heeft gesticht, om de som van de collectes af te dragen aan de armlastige moedergemeente in Jeruzalem. Daar zitten gemeentes tussen die draagkrachtig zijn.

Zelf is Paulus een keer bemoedigd geworden door de gemeente in Filippi, die hem een steunpakket met goederen en geld had gestuurd, toen de apostel om het evangelie in de gevangenis zat. Op verschillende plaatsen in zijn brieven schrijft hij aan verschillende gemeentes, dat zij alvast moeten beginnen met wekelijks wat geld opzij leggen, zodat ze een behoorlijk bedrag bij elkaar gespaard hebben als hij hun komt bezoeken.

In zijn tweede brief aan de Korinthiërs schrijft Paulus daarover. De bekende Britse hoogleraar Tom Wright schrijft in zijn biografie van Paulus (2019) het volgende: "Het valt daarbij op, en dat zegt iets over Paulus' persoonlijkheid, dat de hoofdstukken 8 en 9, die over de inzameling gaan, in wel heel moeizaam Grieks geschreven zijn. Ik heb zelf ook wel geld ingezameld voor de kerk. Het voelde altijd wat ongemakkelijk om mensen om geld te vragen, zelfs als het voor iets was waar ik volledig achter stond. Het is troostvol dat Paulus zich tijdens het schrijven kennelijk net zo voelde." Einde citaat.

Hoeveel moeite Paulus er mee had om geld te vragen, die moeite zal misschien mede gekomen zijn omdat er een dip in de relatie tussen Paulus en de gemeente van Korinthe gezeten had. Op grond daarvan zou het te begrijpen zijn dat de apostel voorzichtig in zijn bewoordingen te werk gaat.

In zijn brief aan de Romeinen is Paulus echter veel minder terughoudend als hij schrijft over zijn inzameling bij de Griekse gemeentes. Deze heidense gemeentes hebben daartoe vrijwillig besloten, schrijft de apostel (Romeinen 15:27), maar eigenlijk staan deze heidense christenen in de schuld bij hun Joodse moedergemeente in Jeruzalem. Want aan de gelovige leerlingen daar hebben zij te danken dat zij deel hebben gekregen aan de genade van Christus. Uit de arme gemeente van Jeruzalem hebben zij geestelijke rijkdom ontvangen. Daarom zijn zij verplicht om de armen daar bij te staan met materiële steun. Voor wat hoort wat.

Ik kom er nog even op terug dat Tom Wright schreef dat hij zelf enige gêne voelde bij het vragen om geld. Zijn ongemakkelijke gevoel herken ik wel. Het lijkt misschien of je je eigen toko in stand wil houden. Maar dat is niet zo.

Als er iemand is geweest, die de gevoelde gêne kan wegnemen, is het de in 1996 overleden priester Henri Nouwen, die een boekje geschreven heeft dat de titel draagt: *De Spiritualiteit van Fondsenwerving* (IBB, Amersfoort, 2019). Nouwen begint zijn essay met de openingszinnen: “Aan fondsenwerving denken we zelden vanuit perspectief van spiritualiteit. Wellicht beschouwen we fondsenwerving als een ‘noodzakelijk kwaad’ bij ons bouwen aan het Koninkrijk. Mogelijk voelen we ons onhandig en ongemakkelijk. We maken ons zorgen en vragen ons af: Wie zou ons willen ondersteunen en hoe brengen we die vraag?

Vanuit het perspectief van het evangelie is fondsenwerving eerst en vooral een vorm van dienstbaarheid”, werkt Nouwen zijn stelling verder uit. “Het is een manier om onze visie naar buiten te brengen en andere mensen in de gelegenheid stellen aan onze missie deel te nemen. Visie en missie staan centraal in het leven van Gods volk. Visie toont ons wegen en mogelijkheden om onze missie te volbrengen. Visie geeft ons de moed om te spreken op momenten dat we misschien liever zouden zwijgen”, schrijft Nouwen. “Fondsenwerving is: het duidelijk naar voren brengen wat we geloven, op zo’n manier dat we anderen de mogelijkheid bieden zich te verbinden aan onze visie en missie. Fondsenwerving is precies het tegenovergestelde van bedelen. Wanneer we proberen geld bij elkaar te krijgen, zeggen we niet: Help ons, want we zitten in de problemen. In plaats daarvan zeggen we: We hebben een fantastische visie. We nodigen je uit om hierin iets van jezelf te investeren uit de bronnen die God je geeft: je energie, je gebed en je geld.

Of we nu om geld vragen of dat we het geven, in beide gevallen worden we nader tot elkaar gebracht door God, die iets nieuws tot stand brengt door onze samenwerking. Als we de mensen een geestelijke visie voorhouden, willen we hen laten ervaren dat zij er uiteindelijk baat bij hebben als zij hun middelen ons ter beschikking stellen.” Einde citaat.

Behalve in de bemoedigende woorden van Henri Nouwen beluister ik tevens opdracht gevende woorden. De bemoedigende woorden zijn dat wij als Kerk een prachtige visie hebben. De apostel Paulus zou zeggen: onze visie is Christus. En aan de gemeentes die de apostel gesticht en geschreven heeft, leerde hij dat zij gedurig de kern van het geloof dienden vast te houden dat Jezus Christus de gekruisigde en opgestane Heer is, die met zijn zegen aanwezig is waar in

zijn naam liefde en barmhartigheid hoog in het beleidsplan geschreven staan en in praktijk worden gebracht. En daarmee is tegelijk onze opdracht, onze missie, onder worden gebracht: liefde en barmhartigheid in Jezus' naam.

We moeten die liefde en barmhartigheid niet los van Jezus Christus proberen in praktijk te brengen, want dan hebben we ons afgesneden van de bron en dan gaat het ons niet lukken en komen we terecht in allerlei keurslijven van regelgeving en beperkende maatregelen. In het interview in het *Streekblad* (16-01-2020) hebben collega Ella Feijen en ik laten optekenen dat maatschappelijke betrokkenheid in het DNA van de kerk zit. Dat betekent niet dat we de wereldvreemde boodschap van ons geloof moeten uitverkopen om ons maar maatschappelijk relevant te maken. Wij hebben de opdracht om ons ervan bewust te zijn dat wij Kerk zijn, *Kuriakè*, het Griekse woord, dat betekent dat wij van de *Kurios*, van de Heer zijn.

Zijn wij Kerk, dan zij wij van Christus, lichaam van Christus. En zoals Jezus Christus in zijn jaren hier op aarde bevrijding en genezing bracht, genade en vrede, zo werkt Christus vandaag zijn genade en vrede uit, daar waar zijn barmhartigheid en liefde verkondigd en in praktijk gebracht worden. Onbaatzuchtig tegemoet komen, dat is de taak van het evangelie. Juist het mysterie van God is het geheim van de kracht, die er uit kan gaan van een kerkelijke geloofsgemeenschap die in alle kwetsbaarheid en zwakheid de nederige liefde van Jezus wil uitstralen en in praktijk brengen.

Omdat de Kerk van Christus, daarom geef ik aan de kerk.

ds. Kees Wesdorp

